

Győr-Moson-Sopron Megyei
Pedagógiai Intézet

Akkreditált felnőttképzési intézmény
Lajstromszám: AL-1030
MMK nyilvántartási szám: 08-0055-04

9021 Győr, Árpád út 32.
Tel.: 96/529-400 Fax: 96/529-402

COMENIUS 2000 Közoktatási
Minőségfejlesztési Program
minősített tanácsadó szervezete

OKM 2010

A 2010. évi Országos Kompetenciamérés eredményei a Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulása általános iskoláiban

2011.

1. Bevezetés

Az évente megrendezett Országos Kompetenciamérésen minden intézmény minden 6., 8. és 10. évfolyamos diákja részt vesz. A központi feldolgozásból kapott eredményeik alapján készültek a Fenntartói, Intézményi és Telephelyi jelentések (FIT-jelentések), ezekből állítottuk össze elemzésünket a Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulása 16 önkormányzati iskolájának eredményeiről.

Minden évben február végén hozzák nyilvánosságra (www.kir.hu/okmfit) az előző év májusában megírt, és az Oktatási Hivatal által központilag értékelt matematika és szövegértési tesztek eredményeit.

A tízéves országos mérés 2001 őszén kezdődött, és 2010. május végén nyolcadik alkalommal került rá sor. 2008 tavasza óta a hatodik, nyolcadik és tízedik évfolyamokon teljes körűvé vált az országos mérés, ennek jelentősége abban is megnyilvánul, hogy a közoktatási törvény rendelkezik a mérés kötelező voltáról az adott évfolyamokon.

A kompetenciaméréshez 2006 óta az Országos készség- és képességmérés is csatlakozott, amely a kompetenciaméréssel egy időben a 4. évfolyamos tanuló alapkészségeinek fejlettségét vizsgálja. A felmérés az anyanyelvi, a matematikai és a gondolkodási kulcskompetencia alapkomponeensei közül az alábbiakra terjedt ki: olvasáskészség, íráskészség, számolási készség, rendszerező és kombinatív képesség. Minden negyedik megírja a tesztet, de csak kétszáz, véletlenszerűen kiválasztott iskola dolgozatait értékeli központilag, a többit maguk az iskolák dolgozzák/dolgozhatják fel.

A 6. és 8. évfolyamok kompetenciamérési feladatlapjai azt mérik, hogy a diákok milyen szinten képesek anyanyelvi, elsősorban szövegértési képességeiket, illetve matematikai eszköztudásukat hétköznapi problémák megoldására alkalmazni.

A szövegértési tesztben többféle szöveg szerepel, amelyekhez 5-8 kérdés tartozik. A kérdések azt vizsgálják, hogy megértette-e a diák a szöveg tartalmát, vissza tudja-e keresni a szövegben található információkat, képes-e a szövegben található összefüggések felismerésére, tudja-e értelmezni a szöveget.

Matematikai eszköztudás területén pedig a kitzűzött feladatok valamilyen életszerű szituációban megjelenő probléma megoldását (ehhez a hétköznapi problémát le kell

„fordítani” a matematika nyelvére), és a megoldás kommunikálását kéri a tanulóktól a matematika különböző területeit (geometria, mértékegységek, valószínűség, stb.) érintve. A megoldás kommunikálása azt jelenti, hogy indokolni kell a megoldást, bizonyítani annak helyességét.

A továbbiakban a Kistérség hatodik és nyolcadik osztályosainak teljesítményét mutatjuk be mindkét kompetenciaterületen néhány fontos paraméter segítségével.

A 2010-es országos mérés egyik újdonsága, hogy a tanulók **egyéni fejlődése** is követhető már, hiszen a 2008-ban hatodikos diákok 2010-ben nyolcadikosok, illetve a 2008-ban nyolcadik osztályosok 2010-ben tízedikesek voltak. Így a tanuló mérési azonosítója segítségével nyomon követhető, hogy a tanulók a két fontos kompetenciaterületen mennyit fejlődtek két év alatt.

A 2010. évi mérés másik újdonsága, hogy új, évfolyam-független matematika és szövegértés skálán méri a tanulók képességeit, amelyek segítségével a három évfolyam tanulóinak eredménye összehasonlítható egymással. Az új skála és a mérési azonosító 2008-as bevezetése lehetővé tette, hogy a jelentések nemcsak a tanulók, de az iskolai évfolyamok, az osztályok fejlődéséről is képet adjanak.

A központi jelentések, az abból készített elemzések segíthetik az iskolákat abban, hogy a két felmért területen objektív képet kapjanak teljesítményükről, megismerjék erősségeiket és gyengeségeiket, egyúttal érdemi tájékoztatót adnak a kistérség, a fenntartó számára is.

2. Az elemzésbe bevont intézmények

Település	Intézmény	Vizsgált évfolyamok
1. Ágfalva	Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	6., 8.
2. Egyházaskölyk	Simonyi Károly Általános Iskola és Óvoda Egyházaskölyk-Répcseszemere	6.
3. Fertőd	Babos József Térségi Általános Iskola	6., 8.
4. Fertőrákos	Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	6., 8.
5. Fertőszentmiklós	Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola	6., 8.
6. Fertőszéplak	Széchenyi Ferenc Általános Iskola	6., 8.
7. Harka	Pantzer Gertrúd Általános Iskola	6., 8.
8. Hegykő	Általános Iskola	6., 8.
9. Iván	Iván-Csáfordjánosfa-Csér-Pusztacsalád Községi Önkormányzatok Általános Iskolája	6., 8.
10. Kópháza	Nakovich Mihály Általános Iskola	6., 8.
11. Lövő	Általános Iskola és Óvoda	6., 8.
12. Nagyecsk	Széchenyi István Általános Iskola	6., 8.
13. Pereszteg	Általános Iskola	6., 8.
14. Sopronhorpács	Általános Iskola	6., 8.
15. Sopronkövesd	Sopronkövesdi Általános Iskola és Óvoda	6., 8.
16. Zsira	Általános Iskola	6., 8.

3. Az iskolák eredményeinek összehasonlító elemzése néhány paraméter alapján

3. 1. Képességátlag
3. 2. Hozzáadott pedagógiai érték
3. 3. Az utolsó három mérés eredményeinek összehasonlítása
3. 4. Alapszint alatt teljesítők aránya
3. 5. Fejlődésvizsgálatok
3. 6. A két teszt eredményének együttes vizsgálata

3. 1. Képességátlag (röviden: átlag)

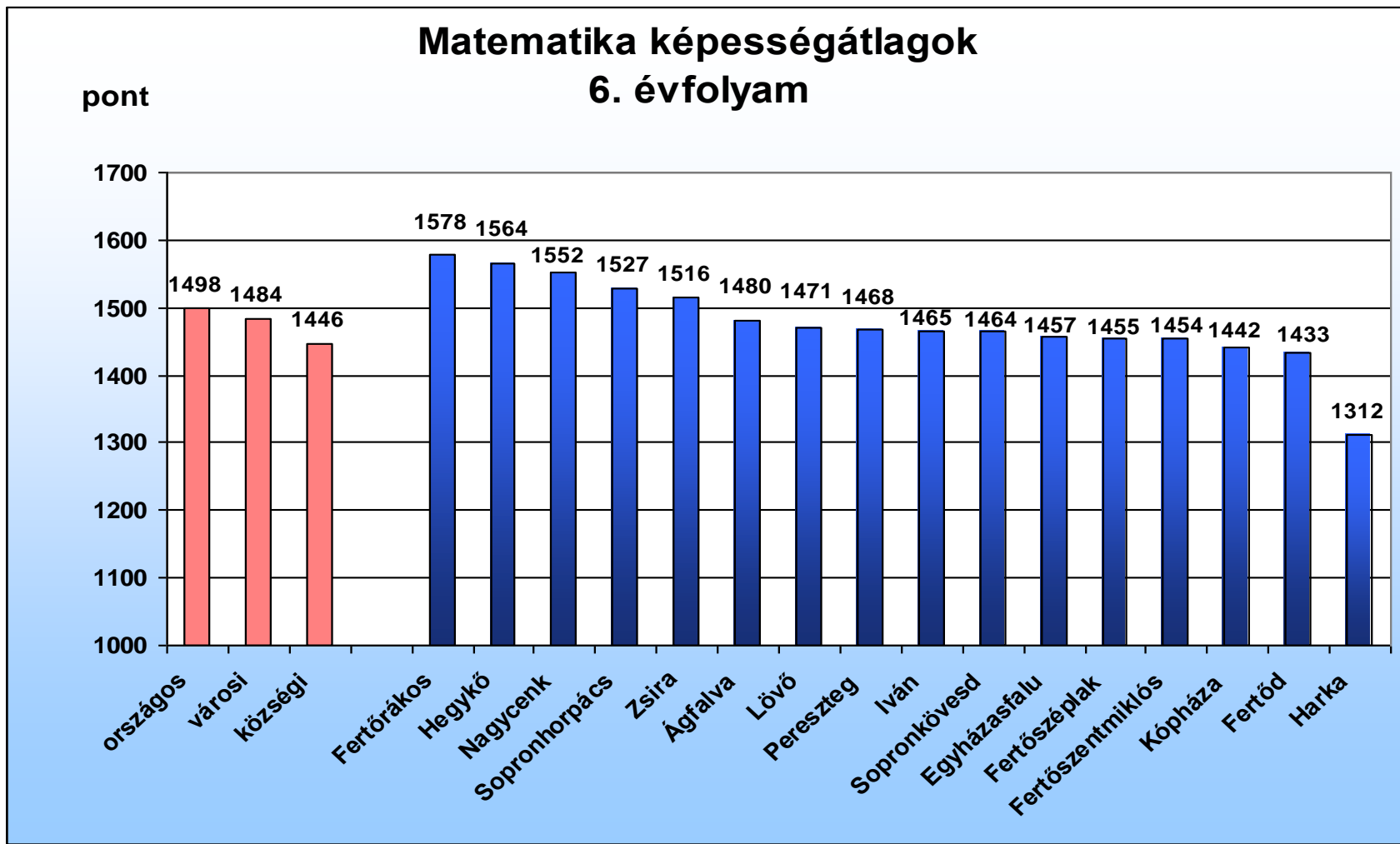
6. évfolyam

Matematika

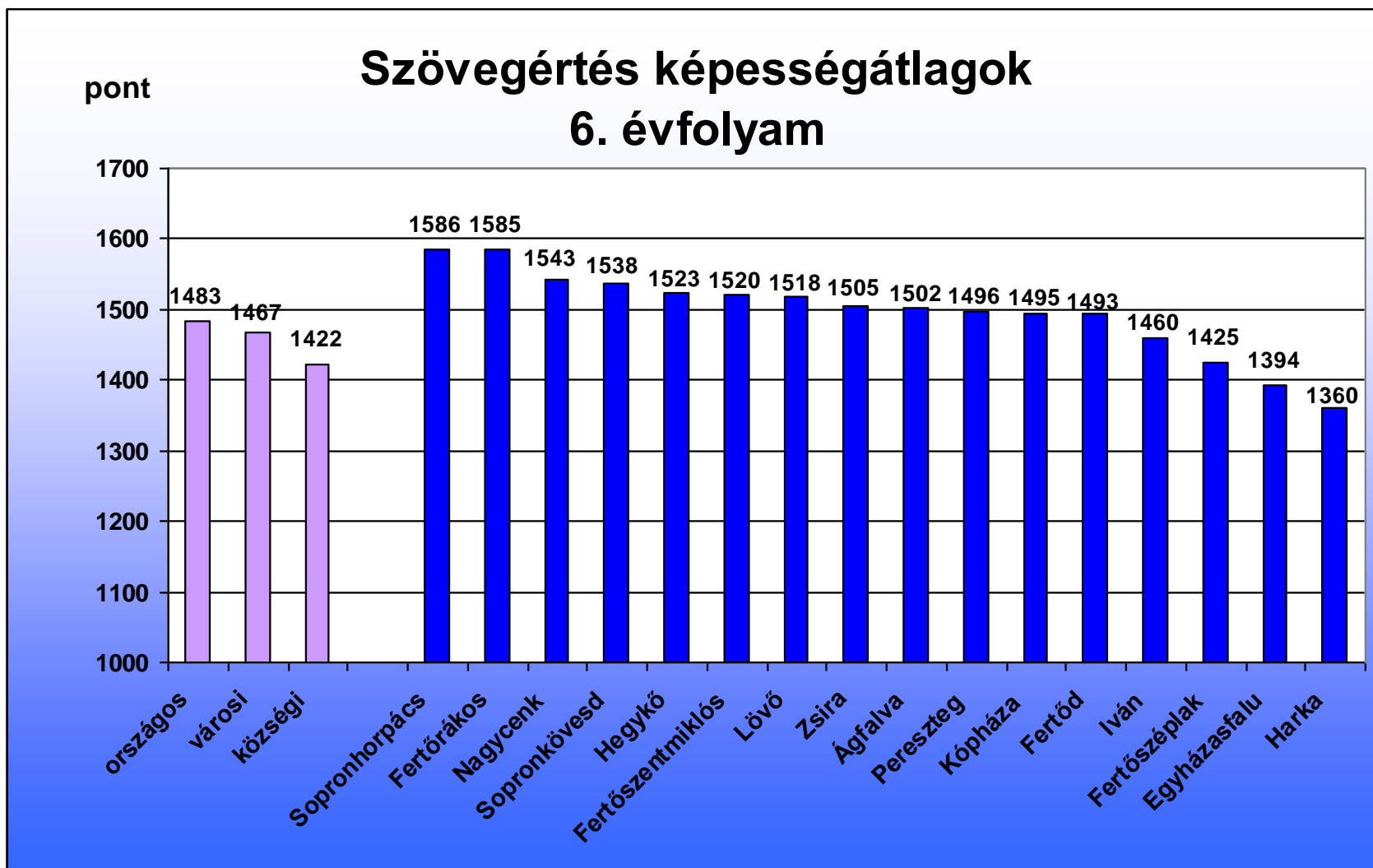
A legmagasabb átlagot a fertőrákosi hatodikosok érték el. Rajtuk kívül még négy iskola (Hegykő, Nagycenk, Sopronhorpács, Zsira) eredménye jobb az országos átlagnál (1498 pont). Az 1446 pontos községi átlagot nem éri el Kópháza, Fertőd és Harka. A harkai diákok eredménye jelentősen alacsonyabb nemcsak az országos és a községi átlagoknál, de a kistérség többi iskolájának teljesítményénél is. A grafikonról, illetve a táblázatból látszik, hogy a kistérség hatodik évfolyamainak teljesítményei között sok a nagyon hasonló. A kistérséghez tartozó két város (Fertőszentmiklós és Fertőd) eredménye rosszabb az ország városainak átlagánál. (1. ábra, 1. táblázat)

Szövegértés

Anyanyelvi kompetenciái tekintetében nagyon jó eredményeket mutatnak a kistérség iskolái. Az országos átlagnál (1483 pont) 12 intézmény hatodikosai jobb teljesítményt értek el, ők a városi átlagot is felülmúlták. Csak két iskola van a községi iskolák 1422 pontos országos átlaga alatt: Egyházásfalu (1394 pont) és Harka (1360 pont). Szövegértésből az iskolák átlaga közötti legnagyobb eltérés, az ún. szóródási terjedelem 226 pont, ami kisebb a matematikai eredmények közti 266 pontnál. Ez azt jelenti, hogy szövegértésből egységesebb, homogénebb a kistérség iskoláinak képességszintje, mint matematikából. (2. ábra, 1. táblázat)

1. ábra

2. ábra

Képességátlagok (pont)

6. évfolyam

	Matematika	Szövegértés
Ágfalva	1480	1502
Egyházásfalu	1457	1394
Fertőd	1433	1493
Fertőrákos	1578	1585
Fertőszentmiklós	1454	1520
Fertőszéplak	1455	1425
Harka	1312	1360
Hegykő	1564	1523
Iván	1465	1460
Kópháza	1442	1495
Lövő	1471	1518
Nagyecenk	1552	1543
Pereszteg	1468	1496
Sopronhorpács	1527	1586
Sopronkövesd	1464	1538
Zsira	1516	1505
országos	1498	1483
városi	1484	1467
községi	1446	1422

1. táblázat

8. évfolyam

Matematika

Kiemelkedő a fertőrákosi iskola 1775 pontos átlaga, ami mintegy 150 ponttal jobb az országos átlagnál. Az eredményssorrendben az utána következő Hegykő, Iván és Kópháza teljesítménye is dicséretes. Rajtuk kívül még Fertőszentmiklós eredménye magasabb az országos és a városi átlagnál. A kistérség másik városának (Fertőd) átlaga csak hat ponttal alacsonyabb a városi átlagnál (1601 pont), ami statisztikailag nem jelentős eltérés. Sopronkövesd, Fertőszéplak, Ágfalva és Harka nyolcadikosainak átlagteljesítménye alacsonyabb a községek átlagánál, de csak Harka mutat nagymértékű (100 pontos) elmaradást. Az iskolák eredménye közötti legnagyobb eltérés 303 pont, ami az intézmények közötti jelentős különbségekre utal. (3. ábra, 2. táblázat)

Szövegértés

A kistérség vizsgált iskoláiban a nyolcadikosok szövegértési-szövegalkotási képességei jobbak a községi átlagnál. A 16 intézmény mindegyike vagy felülmúlta, vagy (statisztikailag) elérte az országos községi átlagot. A két város teljesítménye jobb a városi átlagnál. Fertőrákos eredménye kiemelkedik, még országosan is a legjobbak között van: mindössze egy községi iskola teljesített náluk (szignifikánsan) jobban. A kistérségi iskolák teljesítménye közti szóródási terjedelem alacsony: 187 pont. (4. ábra, 2. táblázat)

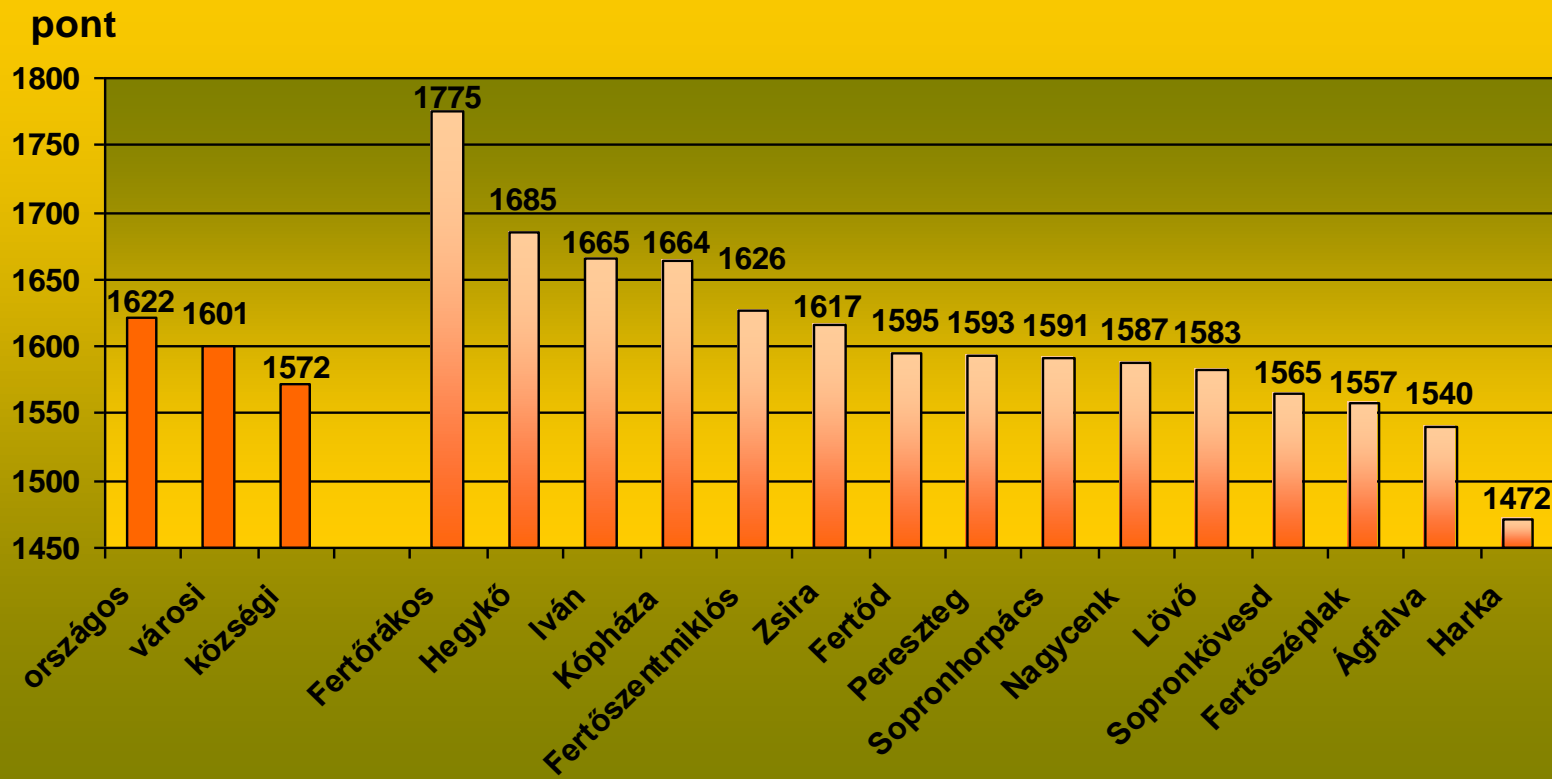
Képességátlagok (pont)

8. évfolyam

	Matematika	Szövegértés
Ágfalva	1540	1535
Fertőd	1595	1574
Fertőrákos	1775	1710
Fertőszentmiklós	1626	1657
Fertőszéplak	1557	1563
Harka	1472	1523
Hegykő	1685	1639
Iván	1665	1619
Kópháza	1664	1589
Lövő	1583	1649
Nagycenk	1587	1591
Pereszteg	1593	1595
Sopronhorpács	1591	1631
Sopronkövesd	1565	1545
Zsira	1617	1585
országos	1622	1583
városi	1601	1564
községi	1572	1524

2. táblázat

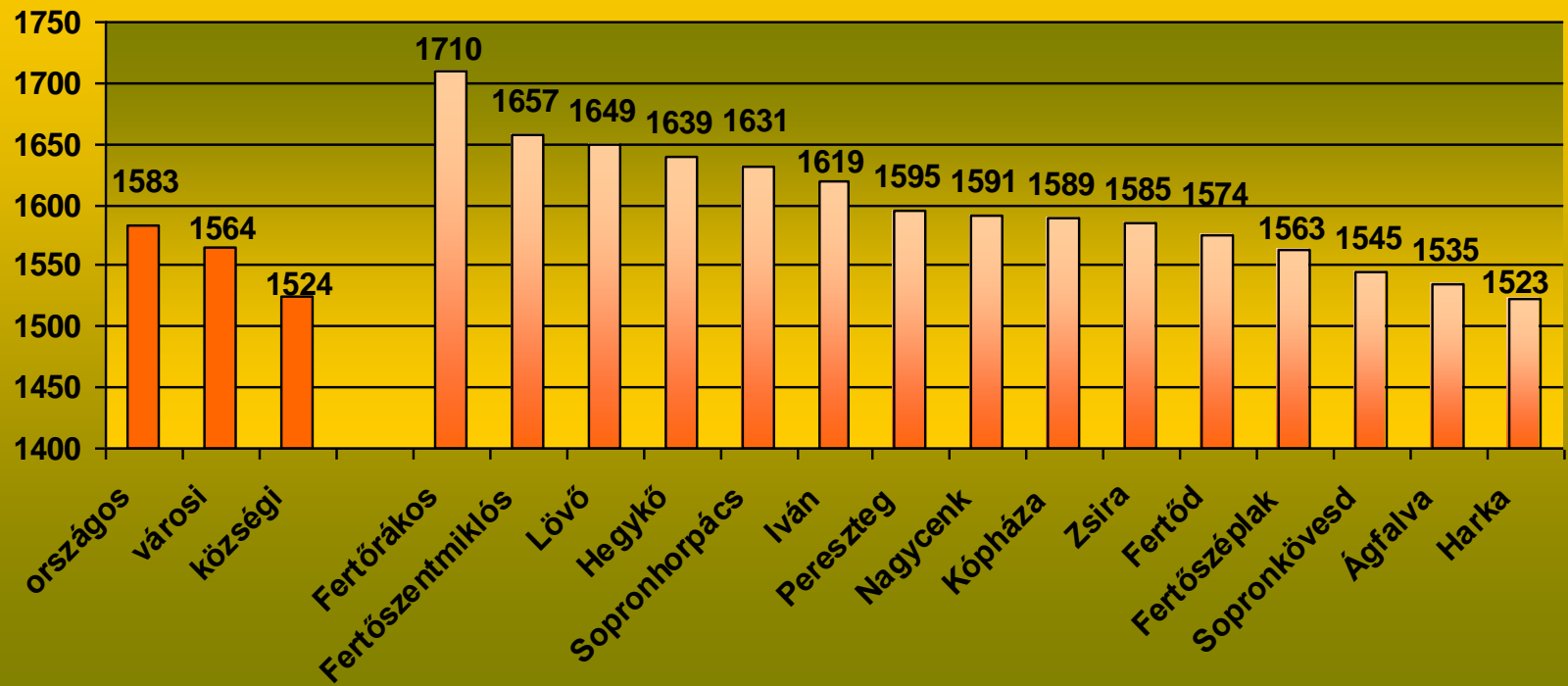
Matematika képességátlagok 8. évfolyam

3. ábra

Szövegértés képességátlagok 8. évfolyam

pont

4. ábra

3. 2. Hozzáadott pedagógiai érték (HPÉ)

A diákok a mérés napján kezükbe kapnak egy ún. Tanulói kérdőívet, amelyet önkéntes alapon szüleik segítségével kitölthetnek. Az ebből származó háttéradatokból a tanulók családi háttér indexét tudják meghatározni. Amennyiben az adott iskola adott évfolyamán a gyerekek legalább kétharmada és legalább 10 fő kitöltötte ezt a kérdőívet, akkor az osztály/évfolyam átlagos családi háttér indexe megbízhatóan becsülhető. Ennek birtokában a központi elemzésben elvégeznek egy statisztikai vizsgálatot (lineáris regresszió), amely megad minden iskola minden vizsgált évfolyamára egy várt teljesítményt a diákok átlagos szociális-kulturális háttérének függvényében. Amennyiben az iskola tényleges teljesítménye jobb a vártnál, akkor pozitív a HPÉ, amennyiben a teljesítmény gyengébb az elvártnál, akkor negatív a HPÉ.

6. évfolyam

A fenti bevezetőben bemutatott Tanulói kérdőívek kis száma/aránya miatt nem lehetett hozzáadott pedagógiai értéket számolni Egyházasköze, Fertőrákos, Harka, Iván és Pereszteg községek iskoláiban a hatodik évfolyamon (3. táblázat, 5. és 6. ábra).

Matematika

Négy iskolában pozitív a hozzáadott pedagógiai érték: Nagycenk, Hegykő, Fertőszéplak, Sopronhorpács. Közülük is a nagycenki hatodikosok teljesítménye tér el pozitív irányban a legjobban attól, ami a gyerekek családi háttere alapján várható. Fertőd, Fertőszentmiklós és Kópháza iskoláiban a 6. évfolyam matematikából mintegy 70 ponttal alacsonyabb átlagot ért el annál, ami a hasonló családi hátterű, községi évfolyamok átlaga, és amit a várható értéknek tekint a központi értékelés (3. táblázat, 5. ábra).

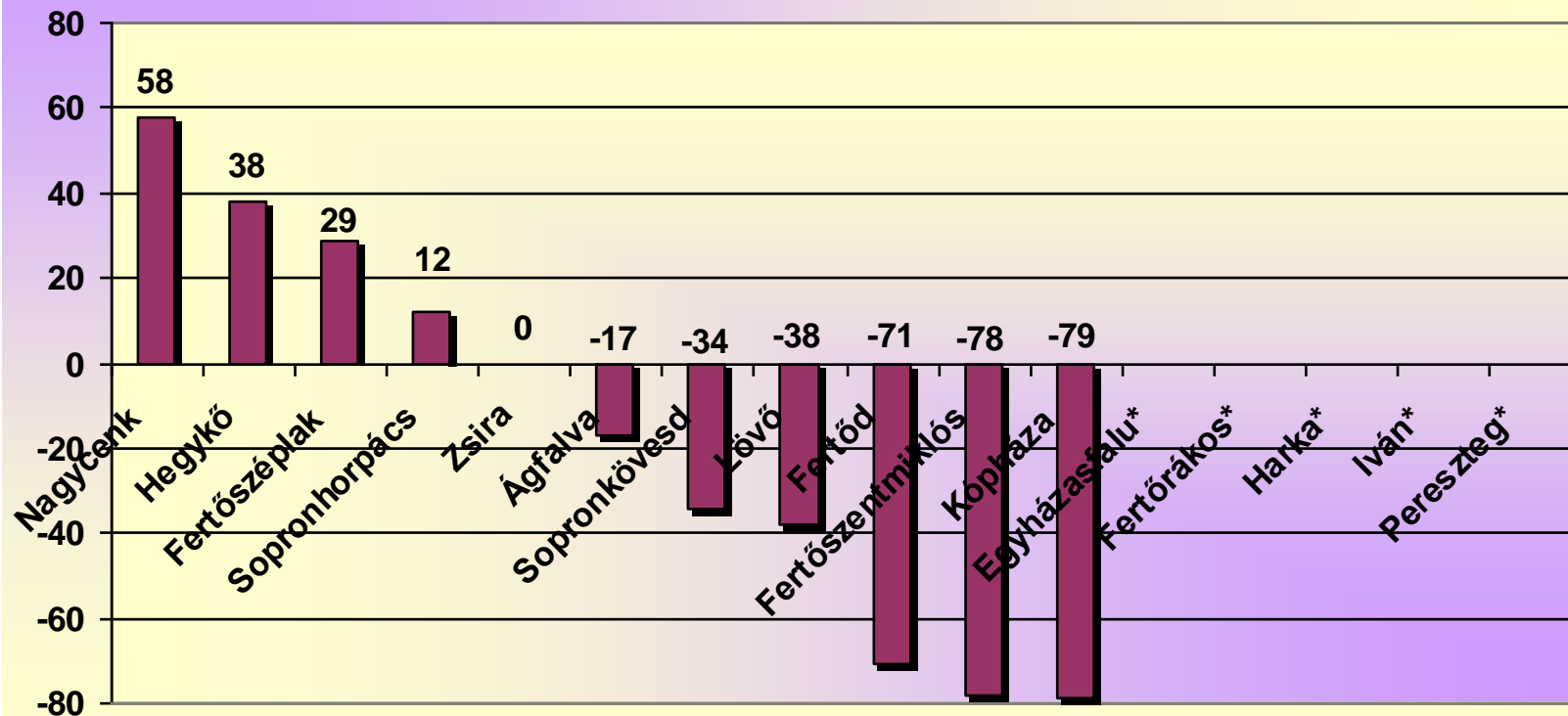
Szövegértés

A hozzáadott pedagógiai értékkel rendelkező 11 iskola közül hétben pozitív a hozzáadott pedagógiai érték, közülük a legjobbak: Sopronhorpács (+80), Nagycenk (+63), Sopronkövesd (+53). Három iskolában (Zsira, Fertőszentmiklós, Kópháza) negatív a HPÉ, de jelentősen alacsony érték nincs köztük (3. táblázat, 6. ábra).

	Matematika	Szövegértés
Ágfalva	-17	+18
Egyházásfalu	Nem számolható.	
Fertőd	-71	0
Fertőrákos	Nem számolható.	
Fertőszentmiklós	-78	-8
Fertőszéplak	+29	+31
Harka	Nem számolható.	
Hegykő	+38	+3
Iván	Nem számolható.	
Kópháza	-79	-18
Lövő	-38	+20
Nagycenk	+58	+63
Peresztég	Nem számolható.	
Sopronhorpács	+12	+80
Sopronkövesd	-34	+53
Zsira	0	-2

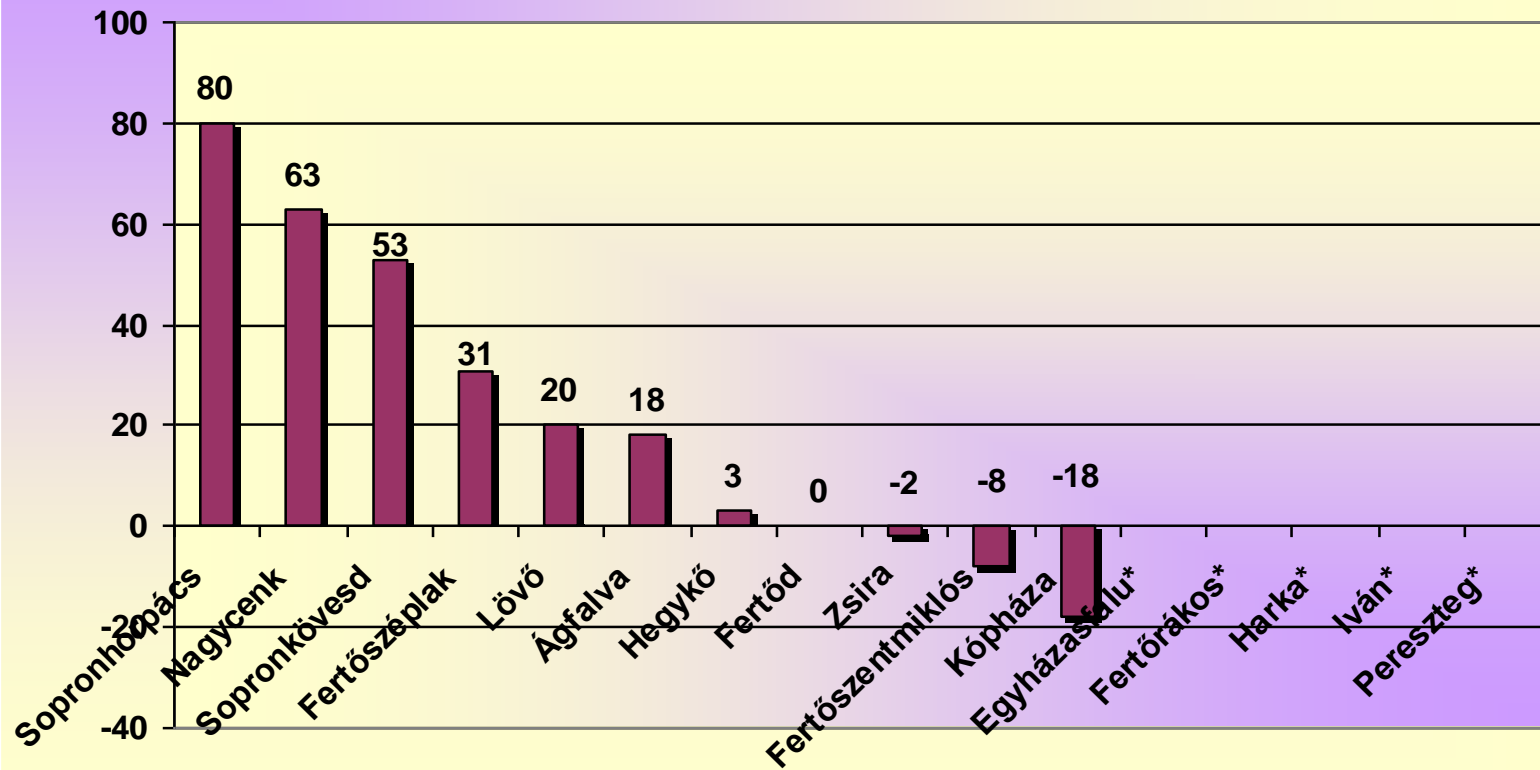
3. táblázat: Hozzáadott pedagógiai érték, 6. évfolyam

Hozzáadott pedagógiai érték Matematika, 6. évfolyam

5. ábra

Hozzáadott pedagógiai érték Szövegértés, 6. évfolyam

6. ábra

8. évfolyam

A kitöltött Tanulói kérdőívek kis száma/aránya miatt nem lehetett hozzáadott pedagógiai értéket számolni Kópháza, Peresztteg és Sopronkövesd községek iskoláiban a nyolcadik évfolyamon (4. táblázat, 7. és 8. ábra).

Matematika

Csupán három intézményben teljesítettek a diákok jobban a családi háttérük alapján vártnál. Ezekben az iskolákban pozitív a HPÉ: Fertőrákos (+197), Iván (+78), Hegykő (+51). Kilenc iskolában negatív a hozzáadott pedagógiai érték, ezekben a családi háttérük alapján becsült (a hasonló szociális-kulturális körülmények között élő iskolák átlaga alapján), elvárt teljesítménynél gyengébb az átlag. Különösen alacsony (-158) a HPÉ Harka község iskolájában a nyolcadik évfolyamon matematikából (4. táblázat, 7. ábra).

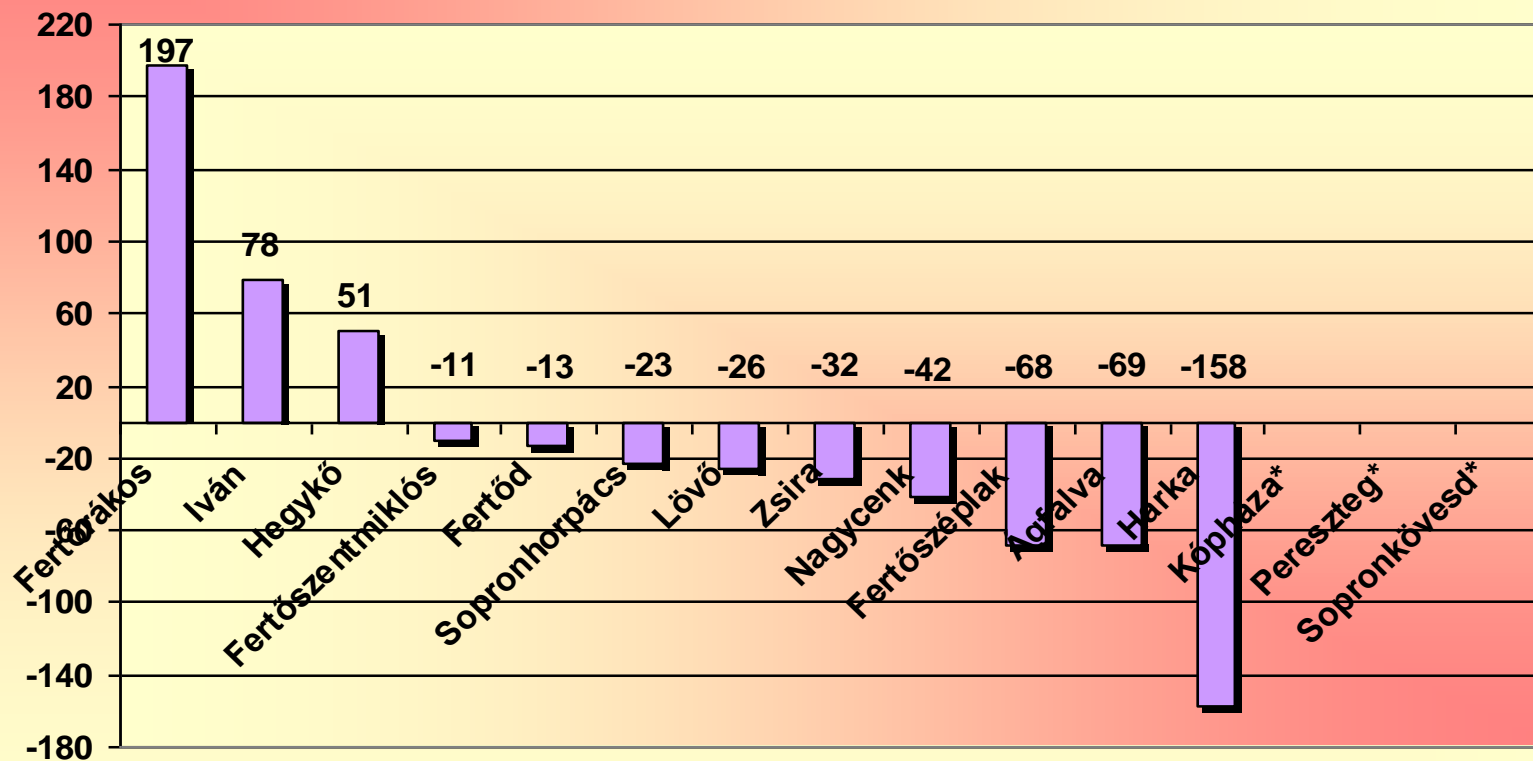
Szövegértés

Hét iskolában pozitív a hozzáadott pedagógiai érték, kiemelkedően magas a fertőrákosi iskolában. Ezekben az intézményekben az anyanyelvi kompetenciákat jobban fejlesztette tanítványaiban a tantestület a hasonló családi háttérű iskolák átlagánál. Öt iskola (Nagycenk, Fertőszéplak, Ágfalva, Zsira, Harka) kisebb átlagot ért el a vártnál, itt negatív a HPÉ (4. táblázat, 8. ábra).

	Matematika	Szövegértés
Ágfalva	-69	-37
Fertőd	-13	+2
Fertőrákos	+197	+181
Fertőszentmiklós	-11	+45
Fertőszéplak	-68	-32
Harka	-158	-79
Hegykő	+51	+31
Iván	+78	+77
Kópháza	Nem számolható.	
Lövő	-26	+77
Nagycenk	-42	-10
Peresztteg	Nem számolható.	
Sopronhorpács	-23	+51
Sopronkövesd	Nem számolható.	
Zsira	-32	-44

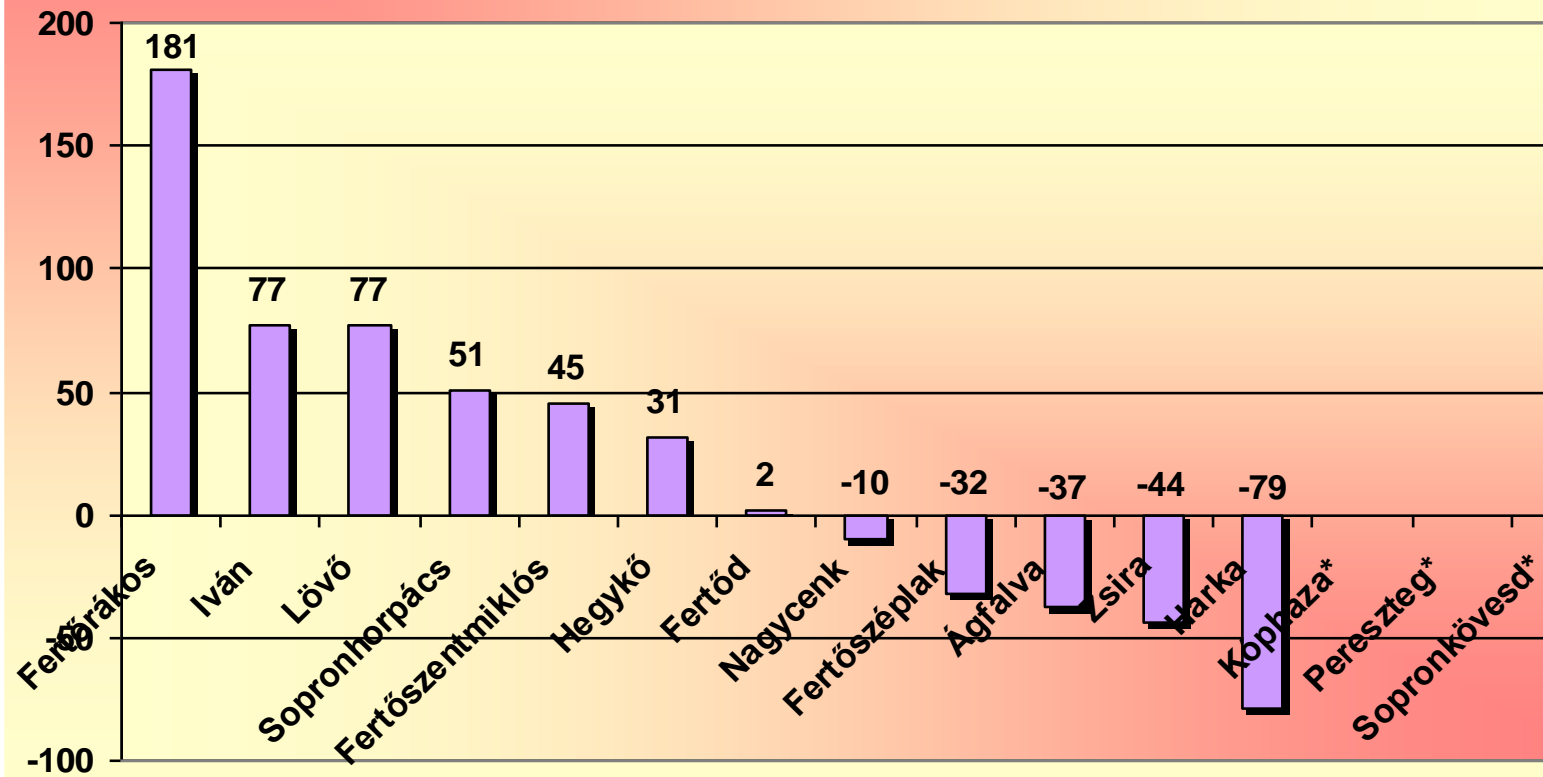
4. táblázat: Hozzáadott pedagógiai érték, 8. évfolyam

Hozzáadott pedagógiai érték Matematika, 8. évfolyam

7. ábra

Hozzáadott pedagógiai érték Szövegértés, 8. évfolyam

8. ábra

3. 3. Az utolsó három mérés eredményeinek összehasonlítása

A 2001 óta tartó mérési eredmények összehasonlítására, azokból tendenciák megállapítására nincs mód. 2010-ben új, évfolyam-független skálát vezettek be matematikából is és szövegértésből is. A korábbi mérési eredmények közül csak a 2008-as és 2009-es átlagokat számolták át ezekre az új skálákra. Így csak ezek az eredmények hasonlíthatók össze. Három év mérési eredményei nem igazán alkalmasak trendvizsgálatra, de némi információval mégis szolgálhat a három év teljesítményeinek összevetése.

6. évfolyam

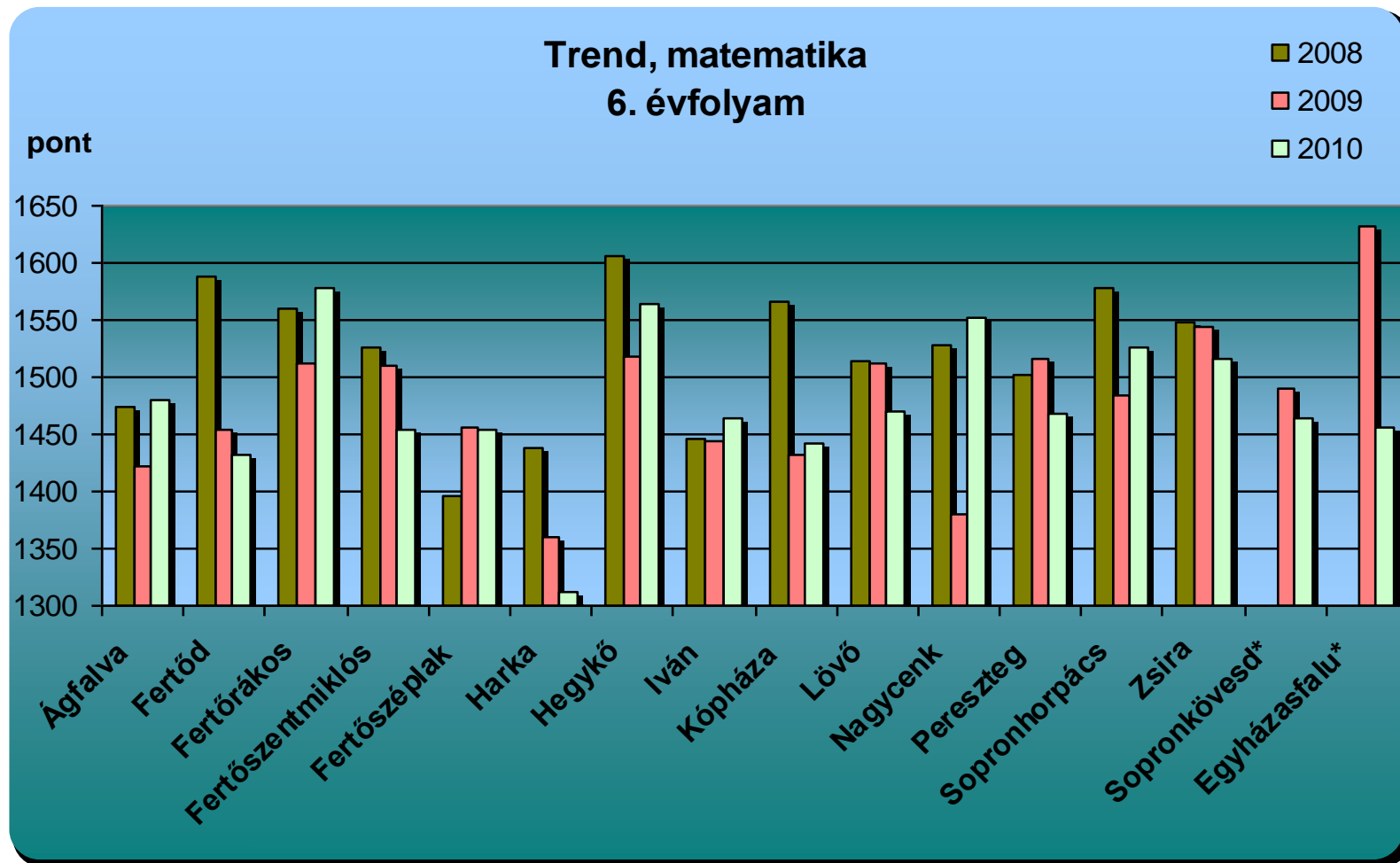
Matematika

Nincs egyetlen olyan iskola sem, amelyikben a három év mérési eredményei javuló tendenciát mutatnának. Hét intézményben (Fertőd, Fertőszentmiklós, Harka, Lövő, Zsira, Sopronkövesd, Egyházásfalu) csökkenő trend rajzolódik ki. A többi iskolában kisebb-nagyobb mértékű gyengülés és erősödés váltakozik (9. ábra).

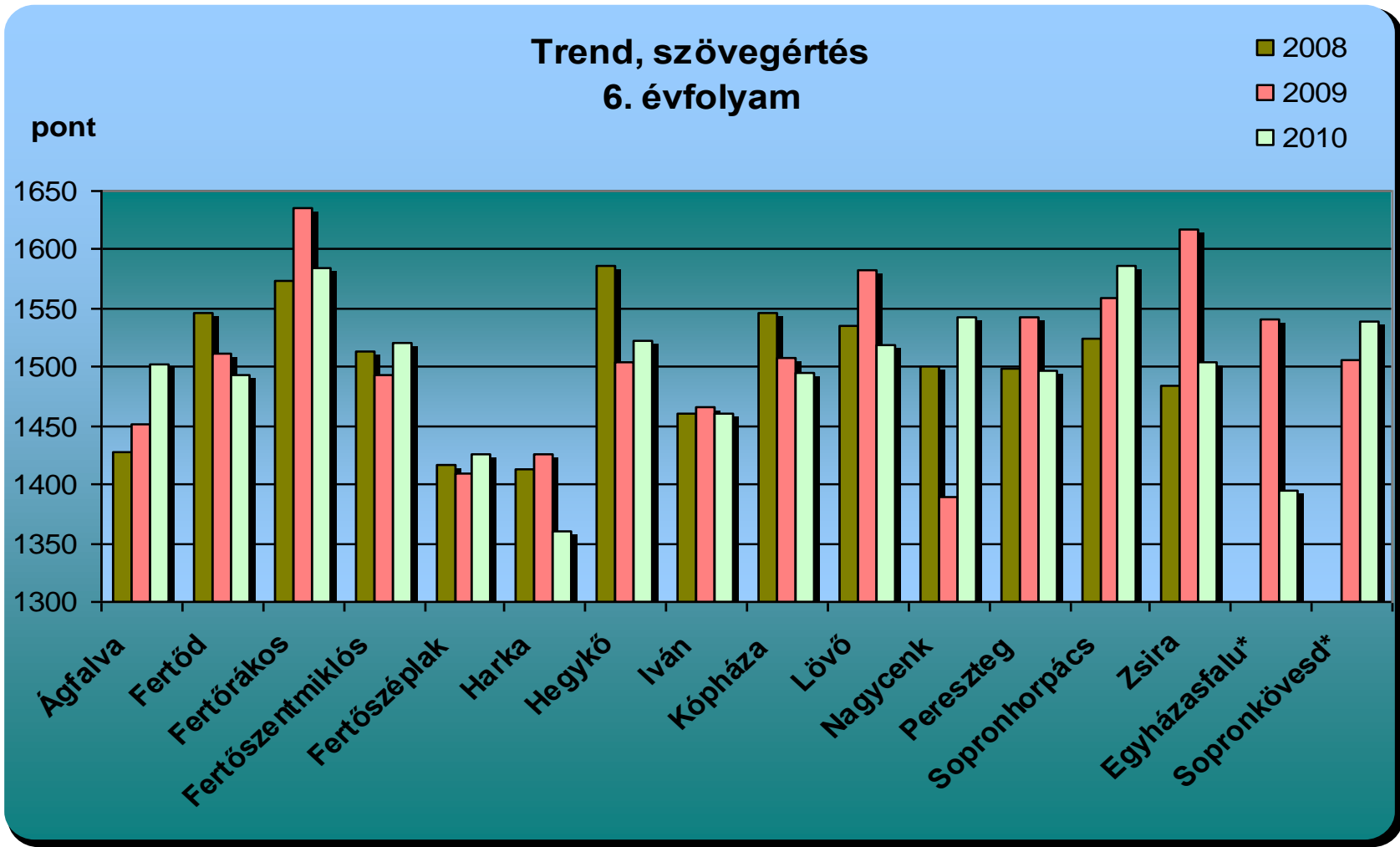
Szövegértés

Egyenletesen növekednek Ágfalva, Sopronhorpács és Mezőörs országos mérési eredményei. Csökkenő tendencia jelenik meg Fertőd, Kópháza és Egyházásfalu hatodikosainak eredményeiben, a csökkenés különösen nagymértékű (175 pont) Egyházásfalu iskolájában. Fertőszéplak és Iván képességátlagai közel azonos szintet mutatnak mindhárom évben. Kiolvasható a 10. ábrából az is, hogy mely iskolákban és mely években következett be jelentős mértékű javulás vagy romlás (10. ábra).

A tendenciák a 9. és a 10. ábrákról, a pontos értékek pedig az 5. és a 6. táblázatokból olvashatók ki.

9. ábra

10. ábra

Képességátlagok trendvizsgálata (pont)
6. évfolyam

MATEMATIKA	2008	2009	2010
Ágfalva	1475	1423	1480
Egyházásfalva	n. a.	1632	1457
Fertőd	1589	1455	1433
Fertőrákos	1560	1512	1578
Fertőszentmiklós	1526	1511	1454
Fertőszéplak	1397	1457	1455
Harka	1438	1361	1312
Hegykő	1606	1519	1564
Iván	1446	1445	1465
Kópháza	1566	1433	1442
Lövő	1514	1513	1471
Nagyecenk	1529	1380	1552
Pereszteg	1502	1516	1468
Sopronhorpács	1579	1485	1527
Sopronkövesd	n. a.	1491	1464
Zsira	1549	1545	1516

5. táblázat: Az utolsó három mérés képességpontjai matematikából, 6. évfolyam

SZÖVEGÉRTÉS	2008	2009	2010
Ágfalva	1428	1452	1502
Egyházásfalva	n. a.	1540	1394
Fertőd	1546	1512	1493
Fertőrákos	1574	1635	1585
Fertőszentmiklós	1513	1493	1520
Fertőszéplak	1416	1409	1425
Harka	1413	1426	1360
Hegykő	1587	1505	1523
Iván	1460	1466	1460
Kópháza	1546	1507	1495
Lövő	1536	1582	1518
Nagyecenk	1501	1389	1543
Pereszteg	1498	1543	1496
Sopronhorpács	1525	1559	1586
Sopronkövesd	n. a.	1506	1538
Zsira	1484	1618	1505

6. táblázat: Az utolsó három mérés képességpontjai szövegértésből, 6. évfolyam

8. évfolyam

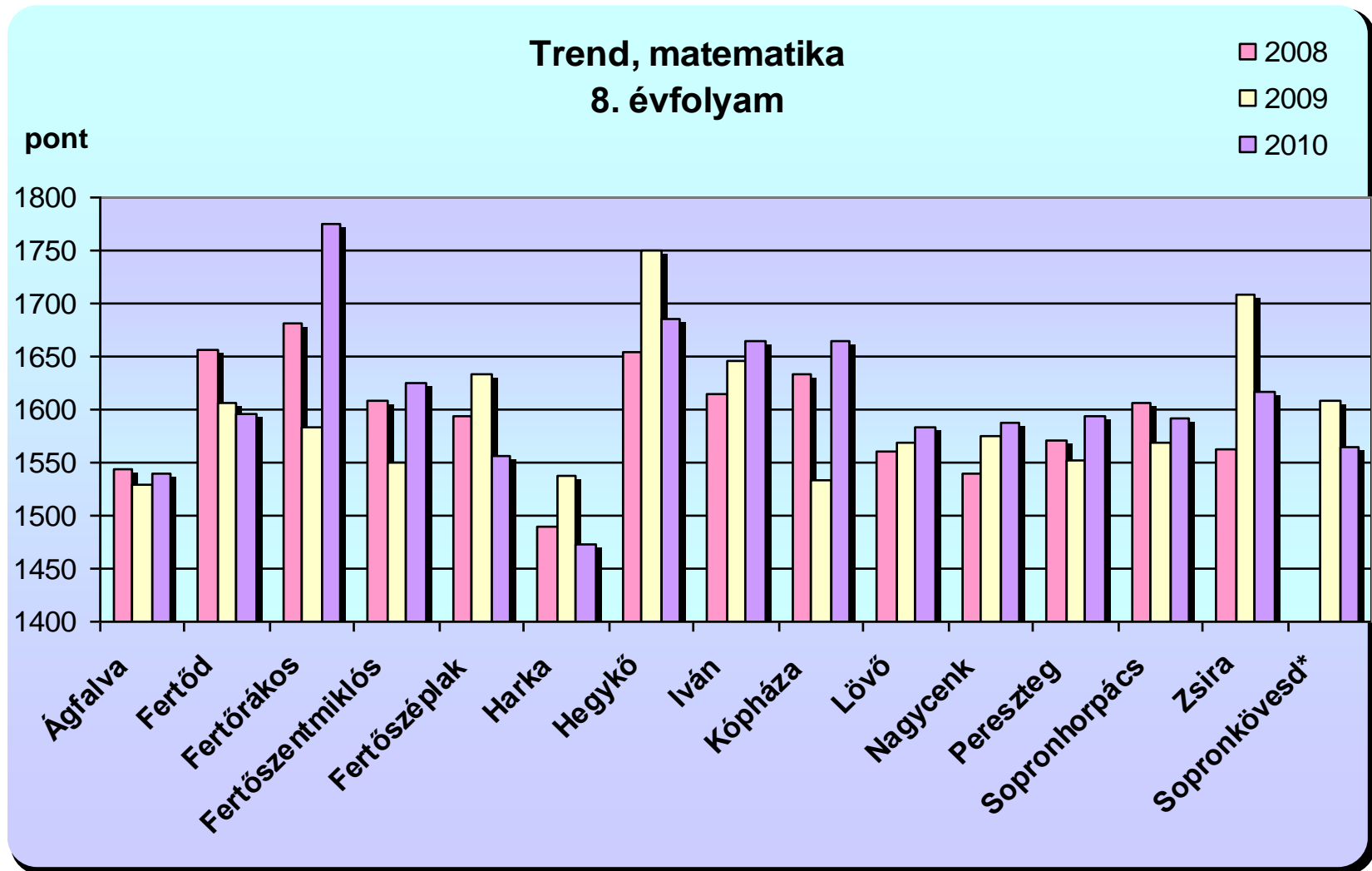
Matematika

Mindössze három iskola eredményei egyenletesen javulóak: Iván, Lövő és Nagycenk. Csökkenő trend két iskolában tapasztalható: Fertőd és Sopronkövesd. Ágfalva képességátlagai statisztikailag azonos szinten vannak. Fertőrákoson mutatkozik jelentős mértékű hullámzás: 100 pontos csökkenést 200 pontos növekedés követ. A többi iskolában kisebb-nagyobb mértékű hullámzás tapasztalható a teljesítményekben (11. ábra).

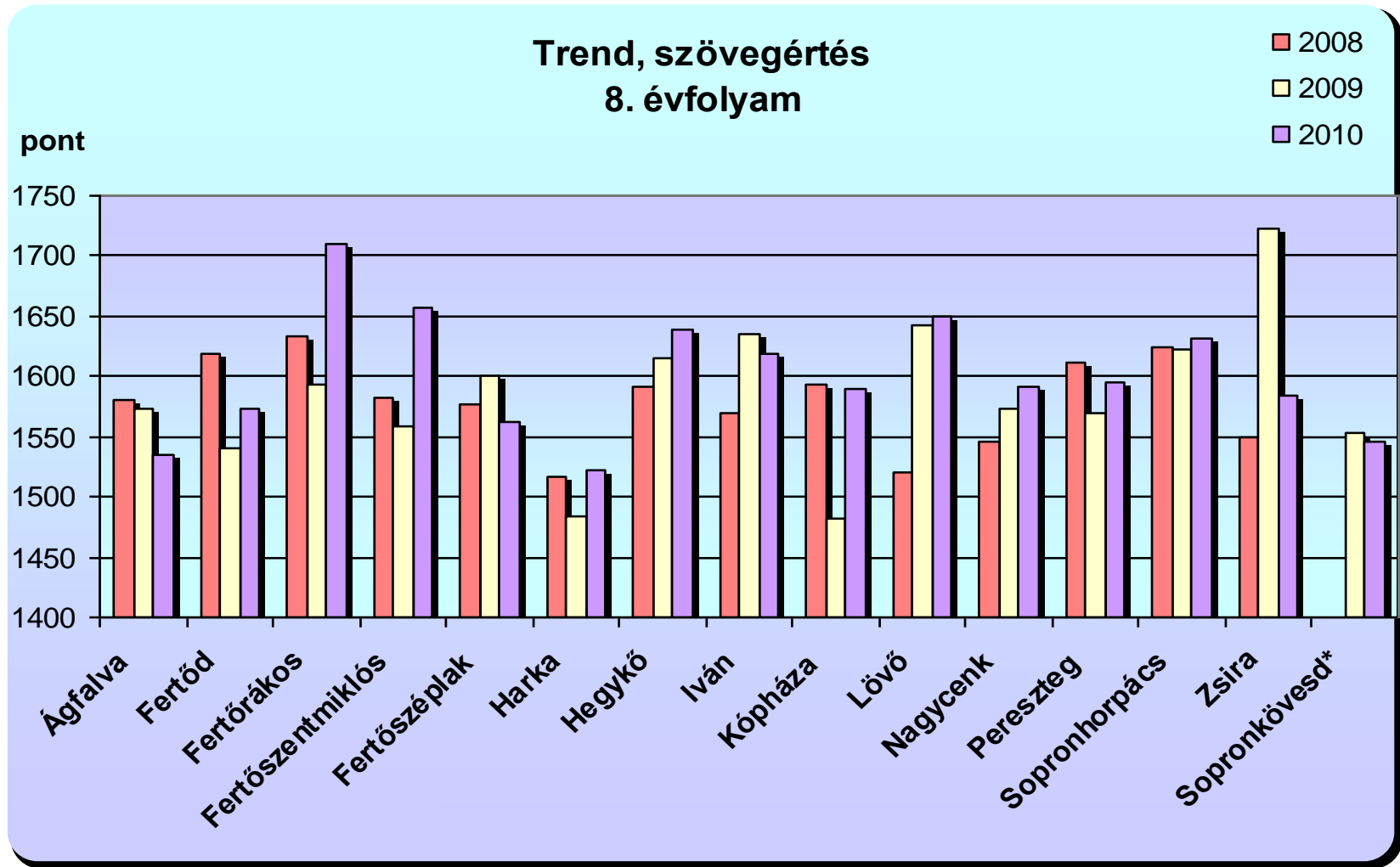
Szövegértés

Hegykőn, Lövőn és Nagycenken az utóbbi három országos mérési eredmények egyenletesen javultak. Az ágfalvai nyolcadikosok eredményeinek tendenciája csökkenő. Sopronkövesden a csökkenés mértéke statisztikailag nem jelentős. Sopronhorpácson szövegértésből közel azonos, magas szinten teljesítettek az iskola mindenkori nyolcadikosai (12. ábra).

A tendenciák a 11. és a 12. ábráról, a pontos értékek pedig a 7. és 8. táblázatokból olvashatók ki.

11. ábra

12. ábra

8. évfolyam

MATEMATIKA	2008	2009	2010
Ágfalva	1543	1529	1540
Fertőd	1656	1607	1595
Fertőrákos	1682	1583	1775
Fertőszentmiklós	1609	1551	1626
Fertőszéplak	1593	1634	1557
Harka	1490	1538	1472
Hegykő	1654	1750	1685
Iván	1614	1645	1665
Kópháza	1633	1533	1664
Lövő	1560	1568	1583
Nagycenk	1540	1575	1587
Pereszteg	1570	1553	1593
Sopronhorpács	1607	1568	1591
Sopronkövesd	n. a.	1608	1565
Zsira	1562	1709	1617

7. táblázat: Az utolsó három mérés képességpontjai matematikából, 8. évfolyam

SZÖVEGÉRTÉS	2008	2009	2010
Ágfalva	1581	1573	1535
Fertőd	1618	1540	1574
Fertőrákos	1634	1594	1710
Fertőszentmiklós	1583	1559	1657
Fertőszéplak	1576	1600	1563
Harka	1517	1484	1523
Hegykő	1591	1615	1639
Iván	1570	1636	1619
Kópháza	1593	1482	1589
Lövő	1520	1643	1649
Nagycenk	1545	1573	1591
Pereszteg	1611	1569	1595
Sopronhorpács	1624	1623	1631
Sopronkövesd	n. a.	1553	1545
Zsira	1550	1723	1585

8. táblázat: Az utolsó három mérés képességpontjai szövegértésből, 8. évfolyam

3. 4. Alapszint alatt teljesítők aránya (%)

6. évfolyam	Matematika (%)	Szövegértés (%)
Ágfalva	53,9	15,4
Egyházásfalu	40,0	40,0
Fertőd	55,9	23,5
Fertőrákos	17,6	5,9
Fertőszentmiklós	37,5	18,7
Fertőszéplak	62,6	25,1
Harka	80,0	60,0
Hegykő	5,3	5,3
Iván	58,0	36,9
Kópháza	58,4	25,0
Lövő	42,2	10,5
Nagyecenk	31,3	12,5
Pereszteg	44,4	11,1
Sopronhorpács	23,5	0,0
Sopronkövesd	50,0	19,2
Zsira	38,5	15,4
országos	38,9	25,7
városi	41,6	27,4
községi	49,0	36,1

9. táblázat: Az alapszint alatt teljesítők százalékos aránya, 6. évfolyam

8. évfolyam	Matematika (%)	Szövegértés (%)
Ágfalva	71,4	21,3
Fertőd	46,4	31,8
Fertőrákos	0,0	0,0
Fertőszentmiklós	35,0	22,5
Fertőszéplak	66,6	33,3
Harka	78,6	35,7
Hegykő	27,8	16,7
Iván	31,8	31,8
Kópháza	28,6	14,3
Lövő	56,0	16,0
Nagyecenk	45,0	20,0
Pereszteg	62,6	31,3
Sopronhorpács	47,4	10,6
Sopronkövesd	58,4	25,0
Zsira	33,4	33,3
országos	40,5	30,7
városi	44,4	33,7
községi	50,3	42,1

10. táblázat: Az alapszint alatt teljesítők százalékos aránya, 8. évfolyam

A képesszintek szerinti megoszlás

A mérés szakértői a tanulókat egyéni teljesítményük alapján hét kategóriába, hét képesszintbe sorolják be. Az egyes szintek jól meghatározott pontszámokhoz tartoznak. **Az alapszint az a minimális képesszint**, amelynek elérése szükséges ahhoz, hogy a tanuló eredményesen tudja alkalmazni képességeit a további ismeretszerzésben és az önálló tanulás során. A mérés szakértői szerint ez az alapszint 6. évfolyam esetében a 3. képesszint, a 8. évfolyamon a 4. képesszint.

Azok a diákok, akik ezt a szintet nem érik el, csekély eséllyel szereznek új ismereteket, és hosszútávon alacsony munkaerő-piaci pozíciókra aspirálhatnak, illetve kiszorulhatnak onnét. Ennek tükrében nagy jelentősége van annak, hogy egy iskolában mennyi az alapszint alattiak aránya.

6. évfolyam

Matematika

A hegykői **hatodikosok** közül örvendetesen kevesen (5,3%) vannak az alapszint alatt. Ugyanakkor Harka (80%), Fertőszéplak (62,6%), Kópháza (58,4%), Iván (58,0%), Fertőd (55,9%) és Ágfalva (53,9%) iskolájában nagyon magas az alapszintet el nem érők aránya matematikából (9. táblázat).

Szövegértés

Sopronhorpács (0%), Hegykő (5,3%) és Fertőrákos (5,9%) községek diákjai között a legkisebb a gyengén (alapszint alatt) teljesítők aránya. Harkán a hatodikosok 60%-a, Egyházásfalun 40%-a, Iván községben 36,9%-a nem érti meg az olvasott szöveget megfelelő szinten, nem tudja a szükséges információkat kigyűjteni az írott szövegekből. A kistérség iskoláiban a szövegértési gondokkal küszködők aránya többségében (13 iskola) országos átlag alatti (9. táblázat).

8. évfolyam

Matematika

A fertőrákosi iskolában minden nyolcadikos mindkét teszten teljesítette az alapszintet! Magas az alapszint alatti diákok aránya Harka (78,6%), Ágfalva (71,4%), Fertőszéplak (66,6%), Pereszteg (62,6%), Sopronkövesd (58,4%) és Lövő (56,0%) iskolájában (10. táblázat).

Szövegértés

Anyanyelvi kompetenciák tekintetében Fertőrákoson minden tanuló elérte az alapszintet. Országos átlag alatti az alapszint alattiak aránya 8 iskolában, de a többiek is jól teljesítettek, mert mind a 16 intézményben kisebb a községi átlagnál (42,1%) a további ismeretek megszerzéséhez szükséges szint alattiak aránya. (10. táblázat).

A megfelelő szintű szövegértési képesség azért nagyon fontos, mert minden tanulás alapja ez a kompetencia.

3. 5. Fejlődésvizsgálatok

A 2010-ben nyolcadikosok 2008-ban hatodikosok voltak, így most először ennek az évfolyamnak nyílt lehetőség a két év alatti fejlődésének vizsgálatára. Ehhez szükség volt a 2008-ban bevezetett mérési azonosítóra, amivel minden diák eredményei követhetők.

Az egyik ilyen követéses fejlődésvizsgálat a községi/városi telephelyek körében elvégzett becsléssel megadja az iskola tanulóinak a két évvel korábbi mérésben elért eredményük alapján várt 2010-es eredményét, ami összevethető a tényleges teljesítménnyel. **Ha a tényleges teljesítmény jobb a várhatónál, akkor pozitív számmal jelezzük a táblázatban az átlagosnál jobb fejlődést, amennyiben pedig a tényleges teljesítmény gyengébb az átlagos fejlődésnél, akkor ezt negatív szám mutatja** (11. táblázat).

Matematika

Ivánban, Kópházán, Hegykőn, Fertőszéplakon és Fertőszentmiklóson jobb volt a teljesítmény, a fejlődés az átlagosan elvártnál. A legnagyobb lemaradást az elvárt teljesítményhez képest Fertőd, Sopronhorpács és Ágfalva nyolcadikosainál tapasztalhatjuk (11. táblázat).

Szövegértés

A két mérés között eltelt két év alatt (a 2008-as tanulói átlagteljesítmény alapján) a legnagyobb fejlődést Fertőszentmiklós és Lövő érte el. Csupán két iskolában maradt el a tényleges teljesítmény a várttól: Fertőrákos és Sopronkövesd (11. táblázat).

Két év alatti fejlődés vizsgálata
8. évfolyam

	Matematika	Szövegértés
Ágfalva	-62	15
Fertőd	-74	-32
Fertőrákos	Nem vizsgálható megbízhatóan a fejlődés.	
Fertőszentmiklós	8	82
Fertőszéplak	12	39
Harka	Nem vizsgálható megbízhatóan a fejlődés.	
Hegykő	17	14
Iván	59	38
Kópháza	30	7
Lövő	-20	49
Nagycenk	-40	24
Peresztég	-20	23
Sopronhorpács	-65	40
Sopronkövesd	-22	-26
Zsira	-21	32

11. táblázat: A 2010. évi mérési eredmény eltérése a 2008. évi eredmény alapján becsült várható eredménytől

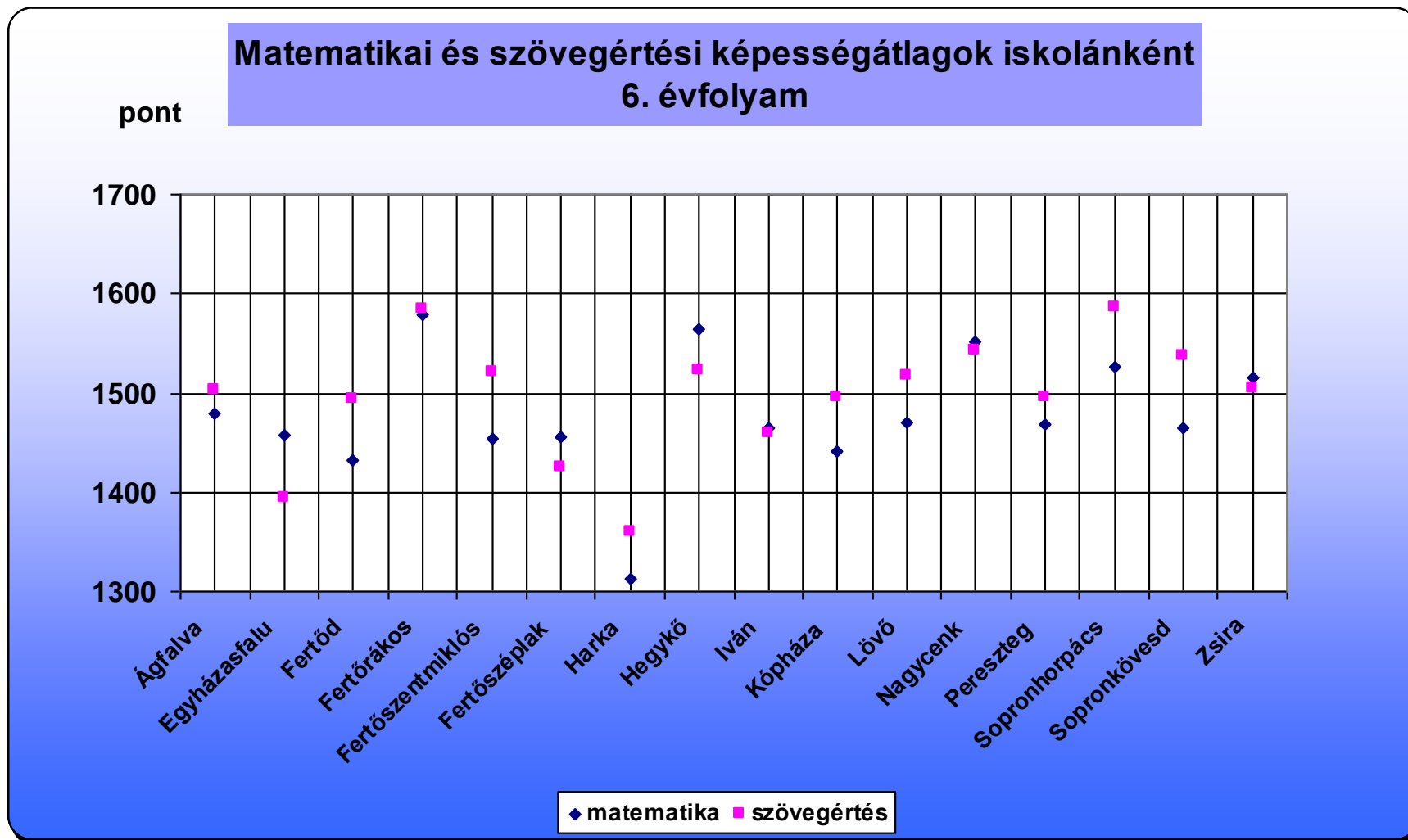
A másik fejlődésvizsgálathoz egy ún. komplex fejlődési modellt dolgoztak ki.

A komplex fejlődési modell tanulói, osztály- és telephelyi szintű adatokat vesz figyelembe, és ezek alapján becslést ad a tanuló várható eredményére. A becsült érték azt jelképezi, hogy a hasonló családi háttérű, ugyanolyan nemű tanulók, akiknek két évvel korábbi eredménye hasonló volt, emellett 2010-ben hasonló osztályba és telephelyre jártak, átlagosan milyen eredményt értek el a 2010. évi felmérésben. Azok a tanulók, akik negatív értékekkel rendelkeznek, **gyengébb** eredményt értek el annál, mint ami a modell változói, a tanuló korábbi eredménye és otthoni körülményei alapján várható lett volna. A nulla körüli értékek a korábbi eredményeknek és körülményeknek megfelelő, **átlagos**, a pozitív értékek a várakozáson felüli, az átlagosnál **jobb** eredményeket jelentik. **Azokon a telephelyeken, ahol a pozitív értékek (jobban fejlődtek a modell szerint vártnál) vannak többségben, a pedagógiai fejlesztő hatás nyilvánvalóan az átlagosnál erősebb.** A konkrét adatokat a 12. táblázat részletesen tartalmazza.

	Matematika			Szövegértés		
	gyengébben fejlődött (fő)	átlagosan fejlődött (fő)	jobban fejlődött (fő)	gyengébben fejlődött (fő)	átlagosan fejlődött (fő)	jobban fejlődött (fő)
Ágfalva	10	0	2	2	0	10
Fertőd	33	1	7	23	1	17
Fertőrákos	0	0	8	2	0	6
Fertőszentmiklós	21	0	19	12	0	28
Fertőszéplak	12	0	5	8	0	9
Harka	9	0	1	6	0	4
Hegykő	9	0	9	9	0	9
Iván	5	0	13	5	0	13
Kópháza	5	0	8	5	0	8
Lövő	17	0	7	6	0	18
Nagycenk	10	1	7	6	1	11
Peresztég	9	1	6	8	0	8
Sopronhorpács	13	1	4	6	0	12
Sopronkövesd	7	0	5	9	0	3
Zsira	6	1	4	5	0	6

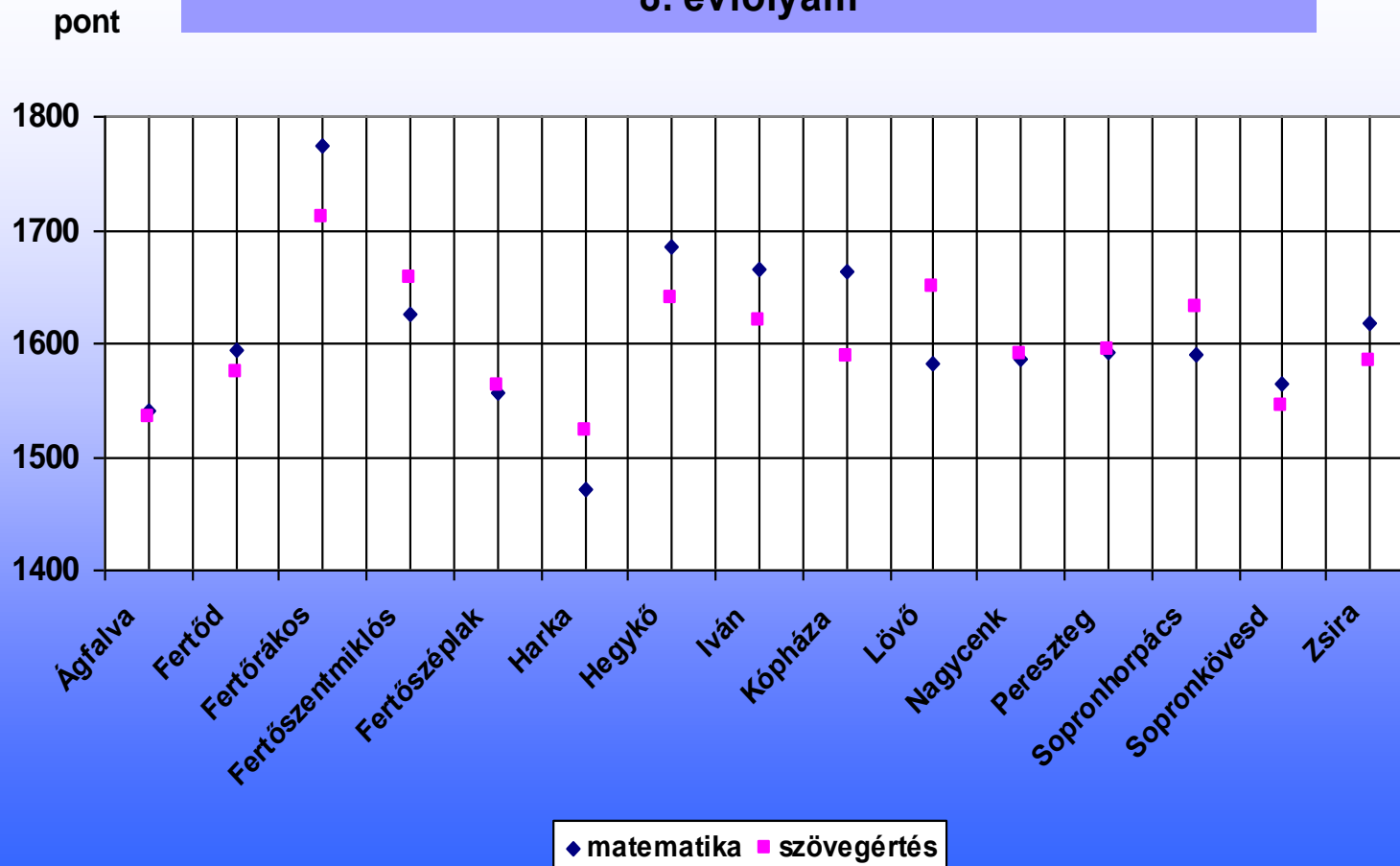
12. táblázat: A tanulók egyéni fejlődése a komplex fejlődési modellben becsült értékhez képest

3. 6. A két teszt eredményének együttes vizsgálata

13. ábra

Matematikai és szövegértési képességátlagok iskolánként 8. évfolyam

14. ábra

A matematika és a szövegértési tesztek eredményei egzakt módon nem hasonlíthatók össze, hiszen két különböző skálán mérik azok eredményeit. Évfolyamonként mégis egy grafikonon együtt jelenítjük meg a két átlagot iskolánként (13. és 14. ábrák), mert érdekes információk, összefüggések olvashatók ki belőlük. Intézményenkénti összehasonlításban például ilyen kérdésekre kaphatunk választ:

- Egy adott iskolában (a többi iskolával összehasonlítva) melyik tantárgy átlaga magasabb?
- Egy adott iskolában (a többi iskolával összehasonlítva) kicsi vagy nagy az eltérés a két teszteredmény között?
- Egy adott iskolában a 6. és 8. évfolyamok tesztátlagainak viszonya hasonló vagy eltérő?

A számszerű adatok az 1. és a 2. táblázatokban vannak.

JAVASLATOK

- Minden telephelyen részletesen elemezzék az Országos Kompetenciamérés eredményeit. Az elemzés valósuljon meg intézményi, évfolyam, pedagógus, osztály és tanulói szinten, felhasználva a központi elemző szoftvert.
- Azon telephelyeken, ahol az országos átlagnál, a községi/városi átlagánál alacsonyabbak a képességátlagok, ott javasolt az okok megkeresése. Intézkedési terv készítése javasolt.
- Minden olyan iskolában, ahol nagyok a különbségek a diákok/osztályok között, vizsgálni kellene ennek okait. Az esélyegyenlőség jegyében intézkedési terv készítése javasolt.
- A vizsgálat terjedjen ki a beiskolázásra, a használt tankönyvekre, a tantervekre, osztályokra, pedagógusokra, tartalmi területekre, alkalmazott tanulási-tanítási módszerekre.
- A használt tankönyvek felülvizsgálata fontos, vizsgálni kell, hogy a tankönyv, munkafüzet megfelel-e az adott telephely diákjai kognitív színvonalának: segíti-e az alapismeretek és készségek elsajátítását, avagy teljesíthetetlenül magas elvárásaik vannak a gyerekek felé. Ami az egyik iskolában kiválóan megfelel, másutt esetleg használhatatlan. Ne a tanár, hanem a tanulók igényei alapján döntsenek az egyes telephelyeken.
- Az alapszintet el nem érők arányát fokozatosan csökkenteni kell egyéni fejlesztésekkel. Egyéni fejlesztési tervek készítése szükséges.
- A képességek fejlesztésére használják ki a napközit, a tanulószobát, a korrepetálási órákat, a szakköröket. Ahol ezek nem elegendőek, vagy nincsenek rá anyagi források, ott a pedagógusok 40 órás munkaideje terhére kell az egyéni fejlesztéseket végezni.
- Néhány telephelyen nem lehetett hozzáadott pedagógiai értéket számolni. A tanulók és a szülők tájékoztatásával, meggyőzésével el kell érni a Tanulói kérdőívek legalább kétharmad arányban való kitöltését.

- A jó átlagteljesítményt, magas pozitív hozzáadott pedagógiai értéket, az átlagnál nagyobb 2 év alatti fejlődést elérő intézmények vezetői, szaktanárai terjesszék a „jó gyakorlatot”. Ennek kereteit dolgozzák ki a fenntartó, a kistérség irányításával.
- Az eredményesség függvényében javasolt felülvizsgálni, szükség esetén módosítani a beiskolázási tervet, esetlegesen előtérbe helyezni a módszertani képzéseket.
- Intézményen belül egy jól működő belső mérési rendszerrel, belső ellenőrzéssel, horizontális tanulással javítsák az oktatás minőségét és eredményességét.
- A szövegértési kompetencia és a problémamegoldó képesség fejlesztése minden pedagógus feladata, amelynek meg kell jelenni az éves munkatervekben és a beszámolóokban.
- El kell érni, akár a fenntartó ellenőrzése mellett, hogy az országos mérés napján csökkenjen a hiányzás.